

УДК 658.153 : 336.66 : 657.1

DOI: 10.18524/2413-9998/2019.2(42).177077

Н. Л. Кусик,

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри обліку та оподаткування
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна
e-mail: kabo_epf@onu.edu.ua

М. С. Шатковська,

магістр спеціальності «Облік і оподаткування»
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна
e-mail: marina2709962@gmail.com

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

У статті розглядаються обліково-аналітичні аспекти управління кредиторською заборгованістю підприємства. Розглядаються питання забезпечення релевантною обліково-аналітичною інформацією прийняття рішень щодо кредиторської заборгованості підприємства. Визначається, що аналіз кредиторської заборгованості займає провідну роль в моделі управління кредиторською заборгованістю підприємства. Доводиться, що процес формування основних напрямків підвищення ефективності управління кредиторською заборгованістю повинен враховувати фактор обмеженості обліково-аналітичного забезпечення, варіативність методик та процедур аналізу кредиторської заборгованості підприємства. У статті представлено систематизацію складових компонентів системи обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства. Звертається увага на необхідність управління кредиторською заборгованістю саме на основі її аналізу. Базуючись на дослідженні міжнародного досвіду та пропозиціях закордонних науковців, запропоновано методику аналізу кредиторської заборгованості підприємства.

Ключові слова: аналіз; забезпечення управління; зобов'язання; кредиторська заборгованість; методика; методи; обліково-аналітичний аспект; облік; оцінка; показники; управління.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Розвиток бізнесу в сучасних умовах господарювання супроводжується необхідністю вирі-

шення задач різної складності. Сьогодні важко уявити підприємство, у якого була б відсутня кредиторська заборгованість перед постачальниками, підрядниками, за податками й платежами, за виплатами працівникам тощо.

Від ефективності управління кредиторською заборгованістю багато в чому залежить ефективність використання підприємством отриманих фінансових ресурсів, що значно знижує ризик неспроможності та банкрутства підприємства. Аналіз кредиторської заборгованості грає в цьому процесі провідну роль, тому що забезпечує релевантною обліково-аналітичною інформацією прийняття рішень щодо кредиторської заборгованості. Тому обліково-аналітичні питання в ефективному управлінні кредиторською заборгованістю завжди є актуальними для будь-яких суб'єктів бізнесу.

Аналіз кредиторської заборгованості є складовою частиною оцінки фінансового стану підприємства. Своєчасне погашення кредиторської заборгованості, оптимальна величина кредиторської заборгованості по відношенню до дебіторської заборгованості та ін., багато в чому визначають стійкість фінансового положення підприємства. Значний та неконтрольований ріст кредиторської заборгованості приводе до втрати управління над величиною довгострокових та поточних зобов'язань, а в окремих випадках – к банкрутству підприємства.

Проблемам управління кредиторською заборгованістю, в тому числі обліково-аналітичним його аспектам, мають приділяти увагу всі без винятку підприємства, адже від цього залежить їх фінансове благополуччя та конкурентоспроможність, а також досягнення цілей розвитку бізнесу в цілому [1, с. 177].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних вчених проблемні аспекти управління кредиторською заборгованістю досліджували такі фахівці, як: Л. М. Братчук, Ф. Ф. Бутинець, Ю. А. Верига, Г. В. Власюк, С. Ф. Голов, О. Є. Гудзь, В. М. Добровський, Є. І. Масленников, М. Ф. Огійчук, О. М. Петрук, О. В. Побережець, Л. К. Сук, П. Я. Хомин, С. В. Філіппова, Е. Ф. Югас та інші. Дослідженням проблематики управління кредиторською заборгованістю присвячені праці зарубіжних вчених, а саме: Л. А. Бернстайна, М. Ф. Ван Бреда, Е. С. Хендріксена та інших.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є джерела навчальної, монографічної та періодичної літератури з обраної теми, а також нормативно-правові документи, які регулюють процеси управління кредиторською заборгованістю. При дослідженні були використані

ні наступні методи: спостереження, аналізу та синтезу, монографічний метод, діалектичний метод, метод порівняння, методи індукції та дедукції, а також метод узагальнення.

Постановка завдання. Мета статті полягає у дослідженні обліково-аналітичних аспектів управління кредиторською заборгованістю підприємства на основі її аналізу та систематизації складових компонентів системи обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю, в тому числі методики її аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Практично всі підприємства в сучасному бізнес – середовищі не обходяться в своїй господарській діяльності без кредиторської заборгованості.

Кредиторська заборгованість – це фінансова угода між двома суб'єктами господарювання, в якій одна сторона тимчасово позичає комерційні кошти для товарно-грошового обігу, а інша – зобов'язується повернути грошовий борг у вказаний термін [2, с. 68].

В процесі своєї фінансово-господарської діяльності підприємство вступає в різноманітні види відносин із юридичними та фізичними особами. Воно укладає та здійснює угоди, які передбаченні чинним законодавством. В результаті такої діяльності у підприємства виникають довгострокові та поточні зобов'язання, які підлягають виконанню. Таким чином, кредиторська заборгованість – це природне явище яке існує в системі розрахунків між підприємствами. Майже всі підприємства за звітний період мають таку форму заборгованості. Наявність кредиторської заборгованості у підприємства явище настільки очевидне, що свідчить і безпосередньо пов'язано з управлінням кредиторською заборгованістю, якій, на жаль, найчастіше приділяють недостатньо уваги.

Борги підприємства є дуже потужним засобом тиску на бізнес. Прострочена кредиторська заборгованість підприємства нерідко стає головним відправним пунктом для початку «корпоративної атаки». Наявність такої заборгованості свідчить про недостатню фінансову стійкість підприємства та є фактором низької інвестиційної привабливості бізнесу. Саме тому, в рамках проведення превентивного захисту, особлива увага має приділятися фінансовій стратегії підприємства, аналізу та жорсткому контролю за станом кредиторської заборгованості підприємства.

В Україні за останні роки спостерігалось погіршення соціально-економічної ситуації та ріст заборгованості економічних суб'єктів. Згідно даних Державної служби статистики України, об'єм кредиторської заборгованості на українських підприємствах стрімко зростав з 2014 по 2016 роки [3]. Так, в 2016 році об'єм кредиторської заборгованості, в

порівнянні з 2014 роком, зріс на 68 %. Це було зумовлене різким зростанням цін на продукцію, товари та послуги, а також нестабільною соціально-економічною та політичною ситуацією в Україні. В 2017 році розмір кредиторської заборгованості українських підприємств майже залишився на рівні 2016 року (спостерігалось лише незначне зменшення близько одного відсотку).

Але, починаючи з 2018 року, дана цифра почала значно зменшуватися. Так, в 2018 році об'єм кредиторської заборгованості на українських підприємствах, в порівнянні з 2016 роком, зменшився на 60 % та майже наблизився до значення 2014 року (рис. 1). Одним із факторів, що посприяв покращенню ситуації, є те, що менеджмент вітчизняних підприємств почав приділяти більше уваги управлінню кредиторською заборгованістю, в тому числі її обліку та аналізу.

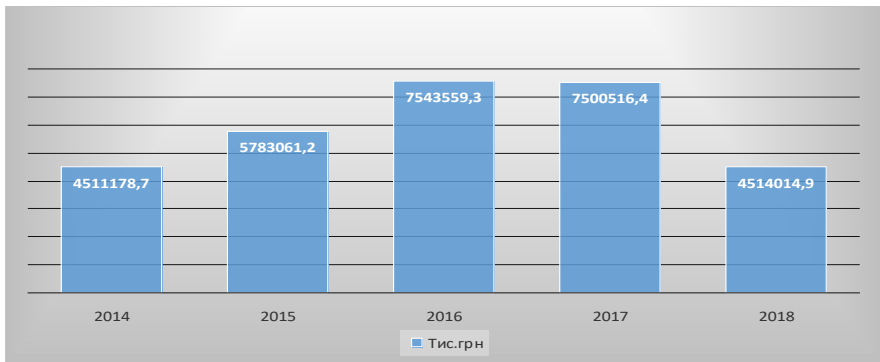

Рис. 1. Об'єм кредиторської заборгованості на українських підприємствах за 2014 – 2018 роки, тис. грн.

Джерело: [3].

Модель управління кредиторською заборгованістю включає наступні складові елементи [4, с. 406]:

- статичний та динамічний аналіз формування та погашення кредиторської заборгованості суб'єкта господарювання та її впливу на величину його грошових потоків;
- обґрунтування доцільності отримання відстрочки оплати рахунків постачальників, а також оптимального терміну такої відстрочки;
- попередження формування простроченої кредиторської заборгованості та забезпечення, за необхідності, пролонгації кредиторської заборгованості.

Для бухгалтерії підприємства вельми важлива оцінка боргових зобов'язань в балансі та інших формах бухгалтерської фінансової звітності. Порівнянність даних про кредиторів з попередніми періодами дозволяє оцінити характер зміни заборгованості в динаміці, фінансовий стан підприємства та його платоспроможність. Кредиторська заборгованість займає істотну частку в складі джерел фінансування. В Україні організації часто фінансують свою поточну діяльність практично виключно за рахунок кредиторської заборгованості.

В бухгалтерському обліку прийнято виділяти декілька видів кредиторської заборгованості, а саме: заборгованість перед постачальниками та підрядниками (залишки за станом на звітну дату по кредиту рахунків 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» та 68 «Розрахунки за іншими операціями»); заборгованість перед персоналом організації (залишок по кредиту рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»); заборгованість перед бюджетом (залишок по кредиту рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами»); заборгованість державним небюджетним фондам (кредитовий залишок по рахунку 65 «Розрахунки за страхування»); заборгованість за отримані займи та кредити (залишок по кредиту рахунків 50 «Довгострокові позики» та 60 «Короткострокові кредити»); заборгованість перед іншими кредиторами (кредитні залишки по рахунках 51 «Довгострокові векселі видані», 62 «Короткострокові векселі видані», 67 «Розрахунки з учасниками» та інші).

Процес формування основних напрямків підвищення ефективності управління зобов'язаннями підприємства, в тому числі кредиторською заборгованістю, повинен враховувати фактор обмеженості обліково-аналітичного забезпечення, особливо щодо окремих видів заборгованості. Також, для забезпечення чіткості у прийнятті управлінських рішень, варто враховувати варіативність методик та процедур аналізу заборгованості підприємства.

До факторів обмеженості обліково-аналітичного забезпечення можна віднести наступні:

- відсутність доступу управлінського персоналу до повного об'єму бухгалтерської та фінансової інформації;
- невчасне надання повної інформації співробітниками бухгалтерії для прийняття управлінських рішень;
- несвоєчасне відображення даних первинної документації в обліку.

Для цілей ефективного управління кредиторською заборгованістю необхідний постійний моніторинг, оцінка платоспроможності підприємства.

Методологія аналізу та оцінки фінансово-економічного стану (оцінки кредиторської заборгованості) підприємства призначена для забезпечення управління фінансовим станом підприємства та оцінки стійкості його ділових партнерів в умовах ринкової економіки. Як правило, застосовуються такі методи оцінки:

1. Методи горизонтального аналізу: дані бухгалтерської звітності щодо кредиторської заборгованості зіставляються з попередніми періодами, при цьому, аналіз розподіляється на абсолютний і відносний. Горизонтальний метод полягає у формуванні таблиць, що містять в собі абсолютну динаміку (балансові показники у вартісному вимірі), доповнену темпами зростання і приросту показників. Мета горизонтального аналізу полягає в тому, щоб оцінити вектор зміни балансових показників (кредиторської заборгованості).

2. Методи вертикального аналізу: дані бухгалтерської звітності щодо кредиторської заборгованості структуруються за елементами.

3. Аналіз відносних показників та коефіцієнтів: включає в себе оцінку показників ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності, рентабельності.

4. Трендовий аналіз: базується на складанні тренда поведінки кредиторської заборгованості в певній часовій динаміці.

5. Метод фінансових коефіцієнтів: заснований на існуванні певних співвідношень між окремими статтями звітності. Коефіцієнти дозволяють визначити коло відомостей, які важливі для користувачів інформації про фінансовий стан підприємства з точки зору прийняття рішень. Коефіцієнти дають можливість з'ясувати основні симптоми зміни фінансового становища і визначити тенденції його зміни, а також визначити області, які потребують подальшого вивчення. Великою перевагою коефіцієнтів є те, що вони згладжують негативний вплив інфляції, яка істотно спотворює абсолютні показники фінансової звітності, тим самим, ускладнює їх зіставлення в динаміці.

6. Факторний аналіз: характеризується оцінкою фінансового стану (кредиторської заборгованості) і фінансових результатів діяльності підприємства щодо впливу певних факторів (як факторів зовнішнього характеру, так і внутрішніх).

7. Прогнозний аналіз: використовується для цілей визначення можливих значень балансових показників (кредиторської заборгованості) в майбутньому.

8. Використання зазначених методів в сукупності дасть можливість детально оцінити стан кредиторської заборгованості, ліквідність

та фінансову стійкість підприємства. Це дає можливість забезпечити повноту оцінки, в тому числі, на базі порівняння із середньогалузевими значеннями і показниками, а також на основі аналізу впливу різних чинників. Виявлені в ході такого аналізу проблеми формування кредиторської заборгованості дозволять виробити оптимальний вектор щодо їх вирішення, що позитивно позначиться на системі управління в цілому, та обліку і контролю кредиторської заборгованості підприємства зокрема.

Аналіз кредиторської заборгованості варто проводити за даними бухгалтерської та фінансової звітності підприємства, а також за даними аналітичного обліку розрахунків із кредиторами [5, с. 96]. Його потрібно здійснювати в певній послідовності, починаючи з оцінювання обсягу і динаміки кредиторської заборгованості загалом та за її видами.

Але, визначити кількісний вплив зміни кредиторської заборгованості на фінансовий стан підприємства достатньо складно. Зростання кредиторської заборгованості не можна однозначно оцінювати негативно, як збільшення боргів із боку підприємства перед кредиторами. Це пов'язане з тим, що її погашення спричиняє відтік ресурсів, та, як наслідок, погіршення фінансового стану підприємства. Тому, кредиторську заборгованість можна розцінювати як з позитивного, так і з негативного боку. Збільшення кредиторської заборгованості можна розглядати як додаткове фінансування підприємства, додаткову можливість розширити обсяг виробництва. Але, з іншого боку, зайва кредиторська заборгованість може привести до нездатності підприємства розплатитися за своїми зобов'язаннями.

Для того щоб співвідносити динаміку величини кредиторської заборгованості зі змінами масштабів діяльності підприємства, при розрахунку ряду коефіцієнтів оборотності кредиторської заборгованості використовують показники фінансових результатів.

Аналіз кредиторської заборгованості за даними фінансової звітності підприємства включає: аналіз динаміки та структури боргових зобов'язань; аналіз оборотності кредиторської заборгованості; аналіз впливу боргових зобов'язань на платоспроможність, ліквідність та фінансову стійкість підприємства.

Основні показники, які використовуються для оцінки кредиторської заборгованості підприємства, це:

- Коефіцієнт залежності підприємства від кредиторської заборгованості. Відношення суми запозичених коштів до загальної суми активів підприємства. Даний коефіцієнт дає уявлення про те, наскільки активи підприємства сформовані за рахунок кредиторів.

- Коефіцієнт самофінансування підприємства. Відношення власного капіталу (частина установчого фонду) до запозиченого. Даний показник дозволяє відстежувати не тільки відсоток власного капіталу, але і можливість управління усім підприємством.
- Баланс заборгованостей. Визначається як відношення суми кредиторської заборгованості до суми дебіторської заборгованості. При цьому, бажаний рівень співвідношення багато в чому залежить від тої стратегії, котру прийняло підприємство (агресивна, консервативна або помірна).
- Оборотність кредиторської заборгованості. Визначається як відношення виручки від реалізації до кредиторської заборгованості (у відсотках). Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості показує розширення або звуження комерційного кредиту, який надається підприємству.
- Період погашення кредиторської заборгованості. Визначається як відношення 360 днів до оборотності кредиторської заборгованості.
- Частка кредиторської заборгованості в загальному обсязі оборотних коштів. Визначається як відношення кредиторської заборгованості до короткострокових зобов'язань підприємства (у відсотках).

Складові компоненти системи обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства систематизовано та представлено на рис. 2.

Базуючись на дослідженні міжнародного досвіду та пропозиціях закордонних науковців [6, с. 272] можна запропонувати методику аналізу кредиторської заборгованості підприємства, яка включає такі складові компоненти:

1. Визначення частки кредиторської заборгованості в пасиві балансу та оцінка цієї частки.

2. Аналіз динаміки кредиторської заборгованості (розрахунок і оцінка темпів росту / приросту в цілому по кредиторській заборгованості та по окремим її видам). У підприємства, яке працює нормально, темпи росту кредиторської заборгованості близькі до темпів росту дебіторської заборгованості.

3. Аналіз структури кредиторської заборгованості (визначення частки кожного виду заборгованості в її загальному обсязі). Необхідно оцінити, як змінилася ця структура наприкінці звітнього періоду порівняно з початком періоду.

4. Аналіз стану (якості) кредиторської заборгованості. Даний аналіз має два аспекти:

а) Визначення частки простроченої кредиторської заборгованості в її загальному обсязі, а також заборгованості з терміном понад 3 місяці.

б) Аналіз кредиторської заборгованості за термінами її виникнення. Для цього виокремлюють кредиторську заборгованість за відповідними термінами (до 1 місяця, від 1 до 3 місяців, від 3 до 6 місяців, від 6 до 12 місяців, понад 12 місяців) та визначають і оцінюють частку кожної групи в загальному обсязі кредиторської заборгованості.

5. Аналіз оборотності кредиторської заборгованості (визначення періоду погашення кредиторської заборгованості в днях).

6. Аналіз кредиторської заборгованості за допомогою розрахунку коефіцієнту поточної заборгованості (відношення дебіторської заборгованості до кредиторської заборгованості).

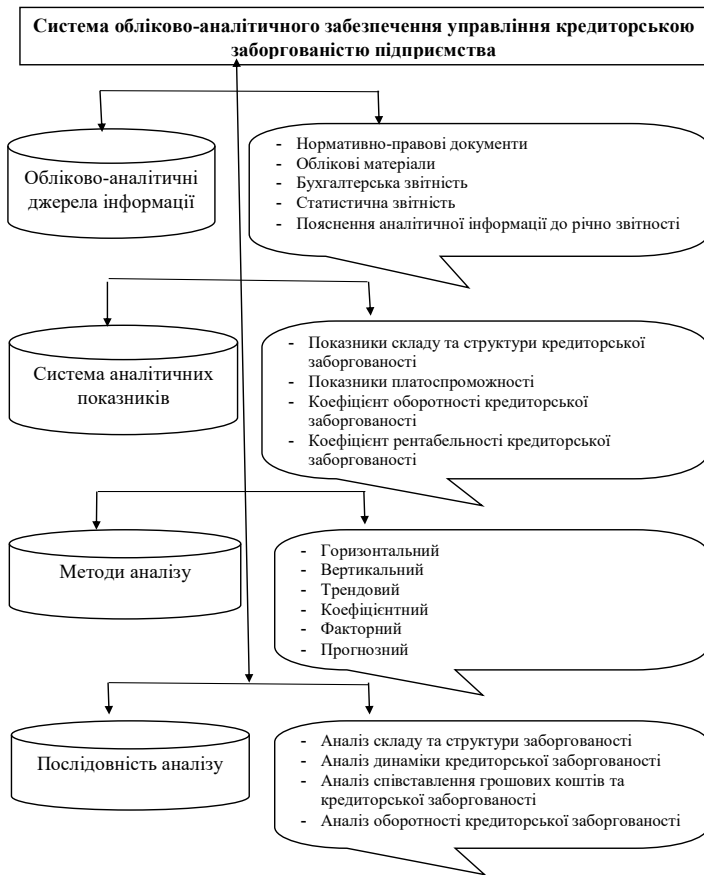

Рис. 2. Система обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства

Джерело: Сформовано авторами.

Складові компоненти методики аналізу кредиторської заборгованості підприємства систематизовано та представлено на рис. 3.

Управління кредиторською заборгованістю на основі її аналізу може допомогти підприємству оптимізувати величину кредиторської заборгованості, тобто сформувати такий її розмір, що:

- дозволить залучити необхідні короткострокові запозичені кошти на безплатній основі для фінансування окремих елементів оборотних активів (в тому числі дебіторської заборгованості);
- сприятиме росту фінансових результатів діяльності підприємства;
- забезпечить отримання необхідного прибутку від продажу;
- забезпечить збереження допустимого рівня ризику несплати платежів підприємства по своїм зобов'язанням;
- забезпечить достатньо високу швидкість оборотності коштів в розрахунках.

Висновки та пропозиції. Управління кредиторською заборгованістю підприємства, як основного джерела фінансування бізнесу, та обліково-аналітичне забезпечення ефективності такого управління, набуває особливого значення для всіх підприємств на сучасному етапі трансформації вітчизняної економіки.

Ефективне управління кредиторською заборгованістю підприємства - це запорука його забезпеченості оборотними засобами, достатніми для безперервної та нормальної діяльності.

Для ефективного управління кредиторською заборгованістю на підприємстві було б доцільним створити спеціалізований відділ кредитного контролю, а також розробити спеціальну фінансову політику в плані використання позикових фінансових ресурсів. У зв'язку з цим, великого значення набуває отримання повної, достовірної та своєчасної обліково-аналітичної інформації, яка дозволить оцінити об'єктивну величину і ефективність використання позикових коштів, та забезпечить ефективність управлінських рішень щодо кредиторської заборгованості підприємства.

В процесі формування основних напрямків підвищення ефективності управління кредиторською заборгованістю підприємства необхідне враховувати фактор обмеженості обліково-аналітичного забезпечення, варіативність методик та процедур аналізу заборгованості підприємства.

Розуміння суті та ролі обліково-аналітичної інформації в управлінні підприємством дозволяє розробити таку систему обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства, яка дозволить оцінити ефективність управління кредиторською

заборгованістю, знайти напрямки її оптимізації, винайти принципово нову інформаційну концепцію для реалізації стратегії розвитку підприємства. Одним із найважливіших складових компонентів системи обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства є правильно обрана методика аналізу кредиторської заборгованості.

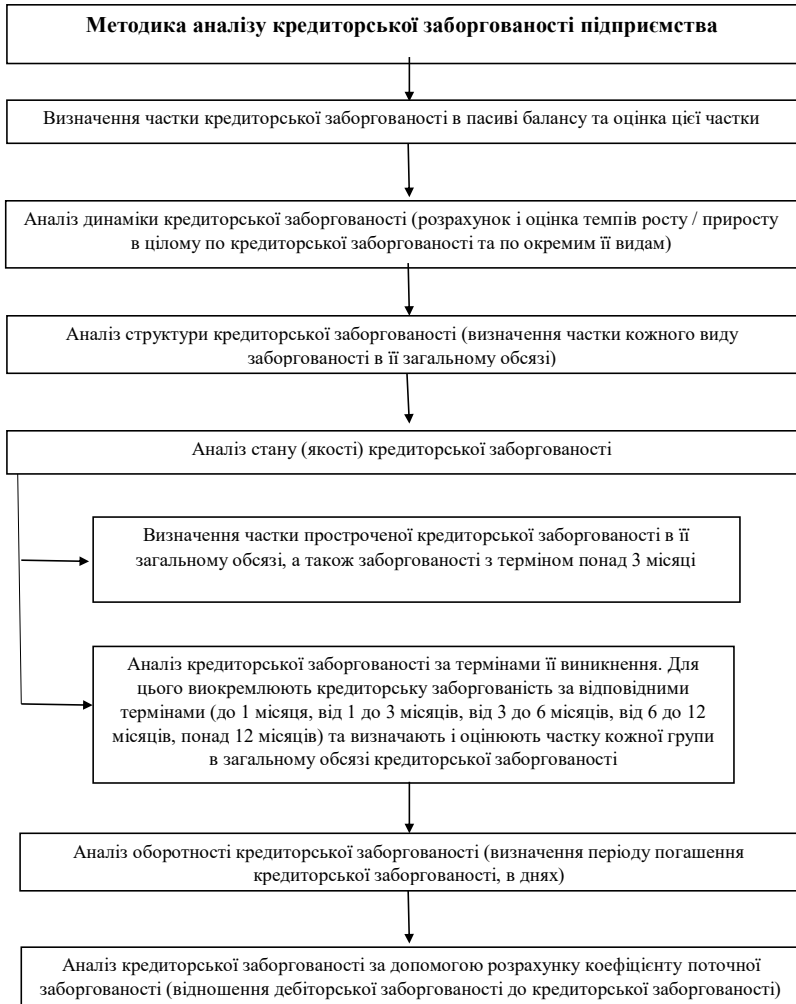

Рис. 3. Методика аналізу кредиторської заборгованості підприємства

Джерело: Сформовано авторами.

Раціонально організована система обліково-аналітичної підтримки управління кредиторською заборгованістю на підприємстві дозволить: забезпечити своєчасне і правильне документування операцій за розрахунками; забезпечити контроль за розрахунками з бюджетом, державними позабюджетними фондами та персоналом тощо; підвищити ефективність використання позикових фінансових ресурсів для досягнення мети діяльності суб'єкта господарювання.

Список використаної літератури

1. Шатковська М. С. Управління кредиторською заборгованістю на основі її аналізу. *Актуальні соціально-економічні та правові проблеми розвитку України та її регіонів*: матеріали X Міжнародного круглого столу, 10 травня 2019 р. / відповід. ред. Н.Л. Кусик; ОНУ ім. І. І. Мечникова. Одеса: ОФФСЕТіК, 2019. С. 177–180.
2. Іванілова О. С. Економіка підприємства: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 787 с.
3. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/fin/sbp/sbp_u/sbp_119_u.htm. (дата звернення: 22.07.2019).
4. Хохлов М. П., Корнієнко О. С. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. Вип. 10. С. 402–407.
5. Шарапа О. М. Особливості економічного аналізу кредиторської заборгованості підприємства. *Міжнародний науковий журнал*. 2016. Вип. 4. С. 91–101.
6. Fridson M., Alvarez F. *Financial statement analysis: a practitioner's guide: teach. tool*. 3-d edition. John Wiley & Sons, Inc. 2002. 396 p.

Стаття надійшла 29.07.2019 р.

Н. Л. Кусик,

кандидат економічних наук, доцент,
заведуюча кафедрою учёта и налогообложения
Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова
Французский бульвар, 24/26, г. Одеса, 65058, Украина
e-mail: kabo_epf@onu.edu.ua

М. С. Шатковская,

магистр специальности «Учёт и налогообложение»
Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова
Французский бульвар, 24/26, г. Одеса, 65058, Украина
e-mail: marina2709962@gmail.com

УПРАВЛЕНИЕ КРЕДИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ: УЧЁТНО- АНАЛИТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

В статье рассматриваются учетно-аналитические аспекты управления кредиторской задолженностью предприятия. Рассматриваются вопросы обеспечения релевантной учетно-аналитической информацией принятия решений по кредиторской задолженности предприятия. Определяется, что анализ кредиторской задолженности играет ведущую роль в модели управления кредиторской задолженностью предприятия. Доказывается, что процесс формирования основных направлений повышения эффективности управления кредиторской задолженностью, должен учитывать фактор ограниченности учетно-аналитического обеспечения, вариативности методов и процедур анализа кредиторской задолженности предприятия. В статье представлена систематизация составляющих компонентов системы учетно-аналитического обеспечения управления кредиторской задолженностью предприятия. Обращается внимание на необходимость управления кредиторской задолженностью именно на основе ее анализа. Основываясь на исследовании международного опыта и разработках зарубежных ученых, предложена методика анализа кредиторской задолженности предприятия.

Ключевые слова: анализ; обеспечение управления; обязательства; кредиторская задолженность; методика; методы; учетно-аналитический аспект; учет; оценка; показатели; управление.

N. L. Kusyк,

Candidate of Economic Sciences, Ph.D (economy), Associate Professor,
Head of the Accounting and Taxation Department
Odessa I. I. Mechnikov National University
French Boulevard, 24/26, Odessa, 65058, Ukraine
e-mail: kabo_epf@onu.edu.ua

M. S. Shatkovska,

Magister Student, Specialty «Accounting and Taxation»
Odessa I.I. Mechnikov National University
French Boulevard, 24/26, Odessa, 65058, Ukraine
e-mail: marina2709962@gmail.com

MANAGEMENT OF ACCOUNTS PAYABLE OF AN ENTERPRISE: ACCOUNTING AND ANALYTICAL ASPECT

The purpose of the article is to study the accounting and analytical aspects of management of accounts payable of the enterprise on the basis of its analysis and sys-

tematization of the constituent components of the system of accounting and analytical provision of management of accounts payable, including technique of its analysis.

From the efficiency of the management of accounts payable largely depends the efficiency of the enterprise's financial resources received, which significantly reduces the risk of insolvency and bankruptcy of the enterprise. Analysis of payables plays a leading role in this process, because it provides relevant accounting and analytical information for decision-making on payables. Accounting and analytical issues in the effective management of payables are always relevant to any business entity. Because it depends on financial well-being and competitiveness, as well as on the achievement of the goals of business development in general.

The theoretical and methodological basis of this research is the sources of educational, monographic and periodical literature on the chosen topic, as well as legal documents regulating the processes of management of accounts payable. In the study, the following methods were used: observation, analysis and synthesis, monographic method, dialectical method, method of comparison, methods of induction and deduction, and also generalization method.

The model of management of accounts payable includes the following components: (1) static and dynamic analysis of the formation and repayment of the payables of the entity and its impact on the amount of its cash flows; (2) justification of the expediency of receipt of postponement of payment of suppliers' accounts, as well as the optimal term of such delay; (3) prevention of the formation of overdue accounts payable and provision, if necessary, extension of accounts payable.

The analysis of accounts payable should be carried out according to the accounting and The article systematizes the components of the system of accounting and analytical provision of management of accounts payable of the enterprise. Also, the components of the technique of analysis of accounts payable of the enterprise are systematized.

Management of accounts payable on the basis of its analysis can help the enterprise to optimize the amount of its payables. This means the formation of such a size that it will attract the necessary short-term funds on a royalty-free basis to finance certain elements of current assets (including receivables); will contribute to the growth of financial results of the enterprise; will provide the necessary profit from sales; will ensure the maintenance of the permissible level of risk of non-payment of payments by the enterprise in accordance with its liabilities; will provide a sufficiently high rate of turnover of funds in settlements with partners.

The rationally organized system of accounting and analytical provision of management of accounts payable of the enterprise will allow evaluate the efficiency of its management, to find directions for its optimization, to invent a fundamentally new information concept for implementation of the enterprise development strategy. One of the most important components of such a system is the correct technique of analysis of accounts payable.

Key words: analysis; management support; liabilities; payables; technique; methods; accounting and analytical aspect; accounting; evaluation; indicators; management.

References

1. Shatkovska, M. S. (2019). Upravlinnia kredytoriskoiu zaborhovanistiu na osnovi yii analizu [Management of accounts payable on the basis of its analysis]. *Materialy X Mizhnarodnogo kruglogo stolu «Aktual'ni sotsial'no-ekonomichni ta pravovi problemy rozvytku Ukrainy ta yiyi regioniv» (10 travnya 2019 roku, m. Odesa) / MON Ukrainy; ONU im. I.I. Mechnykova. – Abstracts of X International Round Table «Current Socio-Economic and Legal Problems of Ukraine and its Regions Development» (May 10, 2019, Odesa) / MES of Ukraine, Mechnikov ONU. Odesa: OFFSETiK, Pp. 177-180. [in Ukrainian].*
2. Ivanilova, O. S. (2009). *Ekonomika pidpryemstva [Business Economics]. Kyiv: Tsentri uchbovovoi literatury. [in Ukrainian].*
3. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/fin/sbp/sbp_u/sbp_119_u.htm [in Ukrainian].
4. Khokhlov, M. P. & Korniyenko O. S. (2017). Upravlinnya debitorskoiu ta kredytoriskoiu zaborhovanistiu pidpryemstva [Management of accounts receivable and payables of the enterprise]. *Ekonomika ta upravlinnya pidpryemstvamy. – Business Economics and Management, Vol. 10, Pp. 402 - 407. [in Ukrainian].*
5. Sharapa, O. (2016). Osoblyvosti ekonomichnoho analizu kredytor's'koyi zaborhovaniosti pidpryemstva [Features of the economic analysis of accounts payable of the enterprise]. *Mizhnarodnyy naukovyy zhurnal. – International scientific journal, Vol. 4, pp. 91-101. [in Ukrainian].*
6. Fridson, M. & Alvarez, F. (2002). *Financial statement analysis: a practitioner's guide. John Wiley & Sons, Inc.*